

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 25 marca 2024 r.

Poz. 1653

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NK-II.4131.51.2024.MŁ WOJEWODY PODLASKIEGO

z dnia 25 marca 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.),

stwierdzam nieważność

§ 4 i § 5 załącznika Nr 2 uchwały Nr LIV/508/2024 Rady Miejskiej w Choroszczy z dnia 21 lutego 2024 r. w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych, których właścicielem jest Gmina Choroszcz oraz warunków i zasad korzystania z tych przystanków.

UZASADNIENIE

W dniu 21 lutego 2024 r. Rada Miejska w Choroszczy podjęła uchwałę Nr LIV/508/2024 w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych, których właścicielem jest Gmina Choroszcz oraz warunków i zasad korzystania z tych przystanków.

Przedmiotowa uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 27 lutego 2024 r. i z urzędu poddana została kontroli legalności.

Przeprowadzona analiza wykazała, iż część zapisów załącznika Nr 2 do uchwały została przyjęta z istotnym naruszeniem prawa tj. przepisów ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, ustawy z dnia 22 listopada 2019 r. Prawo przewozowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 8 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 10 kwietnia 2012 r. w sprawie rozkładów jazdy (Dz. U. z 2018 r. poz. 202), zwanego dalej „rozporządzeniem”.

Zgodnie z dyspozycją normy prawnej zawartą w art. 15 ust. 1 pkt 6 i ust. 2 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym z dnia 16 grudnia 2010 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 2778), zwanej dalej „ustawą” - organizowanie publicznego transportu zbiorowego polega w szczególności na określaniu przystanków komunikacyjnych i dworców, których właścicielem lub zarządzającym jest jednostka samorządu terytorialnego, udostępnionych dla operatorów i przewoźników oraz warunków i zasad korzystania z tych obiektów (art. 15 ust. 1 pkt 6), a określenie przystanków komunikacyjnych i dworców oraz warunków i zasad korzystania, o których mowa w ust. 1 pkt 6, następuje w drodze uchwały podjętej przez właściwy organ danej jednostki samorządu terytorialnego (art. 15 ust. 2).

W § 4 załącznika nr 2 do uchwały Rada Miejska w Choroszczy ustaliła, iż „Operatorzy i przewoźnicy posiadający właściwą zgodę na korzystanie z przystanków komunikacyjnych będących w zarządzie Burmistrza Choroszczy, mają obowiązek podać do publicznej wiadomości rozkład jazdy poprzez zawieszenie stosownej informacji na przystankach komunikacyjnych, zgodnie z ustawą Prawo przewozowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 8 z późn. zm.).”

W ocenie organ nadzoru, niniejsze postanowienie uchwały wykracza poza upoważnienie określone w art. 15 ust. 2 ustawy, naruszając tym samym obowiązujące przepisy prawa w sposób istotny.

Wskazać należy, iż kwestie obowiązków, odnoszących się do rozkładów jazdy, uregulowane zostały przepisami rozporządzenia, wydanymi na podstawie art. 34 ust. 2 ustawy Prawo przewozowe. Zgodnie z § 11 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia, przewoźnik wykonujący regularny przewóz osób podaje rozkład jazdy do publicznej wiadomości, w szczególności poprzez przekazanie rozkładu jazdy oraz informacji dotyczącej rozkładu jazdy właścicielowi albo zarządzającemu przystankiem komunikacyjnym lub dworcem, celem zamieszczenia informacji dotyczącej rozkładu jazdy na danym obiekcie - w transporcie drogowym oraz innym szynowym. Natomiast w świetle § 11 ust. 3 pkt 2 lit. b rozporządzenia, podawanie rozkładu jazdy do publicznej wiadomości, polegające na przekazaniu rozkładu jazdy oraz informacji dotyczącej rozkładu jazdy właścicielowi albo zarządzającemu przystankiem komunikacyjnym lub dworcem, celem zamieszczenia informacji dotyczącej rozkładu jazdy na danym obiekcie - następuje poprzez przekazanie kopii zatwierdzonego rozkładu jazdy w postaci pliku w formacie PDF oraz w wersji elektronicznej umożliwiającej edycję tekstu.

Jednocześnie zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy Prawo przewozowe, przewoźnik wykonujący regularne przewozy osób w transporcie drogowym jest obowiązany zgłaszać na piśmie właściwemu organizatorowi zmiany dotyczące rozkładu jazdy, nie później niż w terminie 30 dni przed dniem aktualizacji rozkładów jazdy w określonych terminach.

Mając powyższe na uwadze, podkreślenia wymaga, iż przywołane przepisy prawa jasno stanowią, iż obowiązek ogłaszania rozkładów jazdy na przystankach i dworcach ustawodawca nałożył na właścicieli i zarządców przystanku komunikacyjnego, tym samym w zakresie delegacji ustawowej rady gminy nie mieści się uprawnienie do regulacji przedmiotowej materii.

Powtarzanie przepisów ustaw, bądź ich zmiana i uzupełnienie w uchwałach organu jednostki samorządu terytorialnego może bowiem prowadzić do odmiennej czy sprzecznej z intencjami ustawodawcy interpretacji. Ze stanowiskiem takim koresponduje § 115 w zw. z § 143 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” z dnia 20 czerwca 2002 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 283), zgodnie z którymi w aktach prawa miejscowego zamieszcza się tylko przepisy regulujące sprawy przekazane do unormowania w przepisie upoważniającym.

Kolejno, § 5 załącznika nr 2 do przedmiotowej uchwały stanowi, iż „*Utrzymanie tablicy z rozkładem jazdy w należytych stanie technicznym należy do przedsiębiorcy (operatora, przewoźnika)*”.

W ocenie organu nadzoru ww. postanowienie wykracza poza upoważnienie przyznane Radzie na podstawie art. 15 ust. 2 ustawy. Nie dotyczy ono bowiem ani warunków, czy zasad korzystania z przystanków komunikacyjnych lecz odnosi się do reguł umieszczania informacji z rozkładem jazdy.

Na podstawie art. 34 ust. 2 pkt 4 ustawy Prawo przewozowe minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw żeglugi śródlądowej został upoważniony do określenia, w drodze rozporządzenia, m.in. warunków ponoszenia kosztów związanych z zamieszczaniem informacji dotyczących rozkładów jazdy oraz podawaniem rozkładów jazdy do publicznej wiadomości, mając na uwadze zróżnicowanie wysokości kosztów przewoźników w zależności od ich udziału w przewozach, a także zróżnicowanie rodzajów środków transportowych wykorzystywanych w publicznym transporcie zbiorowym.

Natomiast w myśl § 17 ust. 1 rozporządzenia ponoszenie kosztów związanych z zamieszczaniem informacji dotyczących rozkładów jazdy na przystanku komunikacyjnym lub dworcu oraz w systemie informacji dla pasażera, w transporcie drogowym oraz innym szynowym, odbywa się na podstawie umowy.

W tym miejscu wskazać również należy na art. 353¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2023 r. poz. 1610 z późn. zm.), zgodnie z którym strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Zasada ta, przyznająca stronom swobodę w kształtowaniu łączącego je stosunku umownego, musi mieć także zastosowanie w przypadku umów, w których jedną ze stron będzie Gmina. W tym świetle niedopuszczalnym jest, aby strony przyszłej umowy tj. operator publicznego transportu zbiorowego lub przewoźnik nie mieli wpływu na jej treść, z uwagi na to, iż jej postanowienia reguluje podjęta uchwała rady gminy narzucająca jednostronne rozwiązanie dla strony umowy.

O tym, do którego podmiotu stosunku cywilnoprawnego będzie należało umieszczenie i utrzymywanie w należytych stanie technicznym informacji z rozkładem jazdy oraz ponoszenie w tym zakresie odpowiednich kosztów ustalić należy w stosownej umowie, nie zaś w przepisach przedmiotowej uchwały.

Uchwała rady gminy, stanowiąca akt prawa miejscowego, nie może zatem regulować kwestii, które uregulowane zostały w aktach prawnych wyższego rzędu, ani zagadnień, które winny znaleźć się w umowie o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego - na podstawie art. 25 ustawy. Przepisy takie, ustanawiane przez radę gminy, podejmowane są z przekroczeniem upoważnienia ustawowego i jako istotnie naruszające prawo winny zostać wyeliminowane z obrotu prawnego z mocą wsteczną *ex tunc*.

Oceniając zatem całokształt powyższych okoliczności prawnych postanowienia zawarte w § 4 i § 5 załącznika Nr 2 do uchwały Nr LIV/508/2024 Rady Miejskiej w Choroszczy z dnia 21 lutego 2024 r. w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych, których właścicielem jest Gmina Choroszcz oraz warunków i zasad korzystania z tych przystanków podjęte zostały z istotnym naruszeniem art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

z up. Wojewody Podlaskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru i Kontroli
Agnieszka Krystoń